

(Aprovat per la Comissió Acadèmica de 17 d'abril de 2020)
(Aprovat pel Consell de Govern de 22 d'abril de 2020)

DIRECTRIUS GENERALS DE FUNCIONAMENT DE LA DOCÈNCIA I L'AVALUACIÓ PER AL CURS 2019-2020 DAVANT LA CRISI DE LA COVID-19

La crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha tingut un impacte enorme en el desenvolupament de l'activitat acadèmica a les universitats des que la Generalitat de Catalunya va acordar la suspensió de la docència universitària presencial a les universitats públiques catalanes, posteriorment ratificada per l'Estat amb el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declarava l'estat d'alarma, que va disposar la suspensió de la docència universitària presencial i que durant el període de suspensió es mantinguessin les activitats educatives a través de les modalitats no presencials sempre que fos possible.

Davant aquest escenari tan excepcional, la Universitat de Barcelona, amb l'esforç de tota la comunitat universitària sense excepció (responsables acadèmics, professorat, personal d'administració i serveis i alumnat), ha donat una resposta responsable, ràpida i àgil per garantir la continuïtat de les activitats formatives mitjançant l'adaptació a mètodes no presencials, mantenint els estàndards de qualitat de les seves titulacions.

El rector de la Universitat de Barcelona, en data de 3 d'abril i d'acord amb el president de la Generalitat, la consellera d'Empresa i Coneixement, i els rectors i rectores de les altres universitats catalanes, va resoldre suspendre la docència presencial corresponent al segon quadrimestre fins a la finalització del curs. A la [resolució](#), el rector encomana a la Comissió Acadèmica del Consell de Govern l'elaboració i aprovació de les directrius generals de funcionament de la docència per al període que resta fins a la finalització del curs, i l'establiment de les mesures necessàries per garantir l'aprenentatge i l'avaluació de tots els estudiants de la Universitat de Barcelona, que s'han de portar a aprovació del Consell de Govern. Amb posterioritat a aquests fets, l'estat d'alarma ha tornat a prorrogar-se pel Reial decret 487/220, de 10 d'abril, fins al 26 del mateix mes, sense que per les informacions rebudes es puguin descartar noves pròrrogues.

ANTECEDENTS

Abans de decretar-se l'estat d'alarma el 14 de març de 2020, l'equip de govern de la Universitat de Barcelona, en previsió de la suspensió de la docència presencial temporal, posa

en coneixement dels centres el document [*Orientacions sobre la docència i l'avaluació davant la suspensió temporal de les activitats acadèmiques presencials a conseqüència de la COVID-19*](#) i, de la mateixa manera, el 16 de març s'envia als centres un altre document, anomenat *Eines de suport als docents*. Des d'aquell dia, la comunicació amb les facultats ha estat fluida i s'han habilitat diferents vies per gestionar la informació i per facilitar sinergies i bones pràctiques entre els centres davant l'escenari inicial de quinze dies de confinament.

El 27 de març de 2020, es manté una reunió amb tots els centres per recollir de manera específica les inquietuds, necessitats i aportacions, i posteriorment aportar solucions i traslladar les propostes a les diverses reunions del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC) i la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE). Igualment, en aquesta reunió es consensuen tres acords per a tots els centres i després es genera un document escrit que s'aprova per unanimitat.

El primer acord contempla l'opció de sol·licitar l'avaluació única fins que finalitzi el període de docència. En aquest sentit, cada centre pot gestionar-ho de manera autònoma, flexible i àgil, i determinar els processos d'acord amb les particularitats i especificitat de les titulacions. I s'hi remarca que és important que els estudiants estiguin degudament informats.

En el segon, s'acorda vetllar per l'equilibri del volum d'activitats, exercicis o treballs que demana el professorat de les diferents assignatures que està cursant l'estudiant en el seu grup/itinerari/curs per evitar-li la saturació de treball. En aquest context que estem vivint de docència no presencial sobtada, en molts casos la tendència és demanar als estudiants més tasques per compensar la docència que s'havia planificat de forma presencial. De la mateixa manera, els estudiants han de tenir present que el professorat també s'està adaptant a un nou escenari de docència virtual no previst i que està més exposat a consultes contínues, tutories i atenció personalitzada més intensa.

En el tercer, s'acorda mantenir de moment el calendari previst de docència i d'avaluació i esperar l'evolució de la situació d'excepcionalitat per prendre decisions respecte a la modificació de dates del calendari acadèmic tal com la Direcció General d'Universitats (DGU) i la CRUE insten que es faci.

Aquest document neix per donar resposta al recull de necessitats detectades des del dia que va iniciar-se la situació d'excepcionalitat, a través de diferents vies i instruments, com per exemple l'anàlisi de dades del Campus Virtual, els qüestionaris que alguns centres han dissenyat, així com l'experiència viscuda per part de tots els col·lectius implicats en l'àmbit acadèmic en haver de transformar la planificació de la docència presencial a una modalitat no presencial de manera sobrevinguda. Cal tenir present que cada centre haurà d'adaptar amb la màxima flexibilitat i rigor aquest document de directrius generals a les característiques i necessitats de cada titulació pel que fa al calendari acadèmic, la docència, l'avaluació i les assignatures singulars (les dels treballs finals de grau o de màster, i les de pràctiques).

PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ

- 1. Qualitat de la formació.** Els canvis adoptats davant la situació d'excepcionalitat mantindran els nivells de qualitat formativa exigits per l'Agència de Qualitat de Catalunya (AQU).
- 2. Transparència i documentació.** Els canvis introduïts en la docència i avaluació programada seran aprovats pels directors de departament i el cap d'estudis o coordinador del màster i quedaran documentats, a fi de proporcionar certitud i confiança a la comunitat universitària, de garantir la seguretat jurídica i de facilitar els informes de seguiment i els processos de renovació de l'acreditació de les titulacions.
- 3. Informació a l'alumnat.** Totes les modificacions en els continguts i les adaptacions en la metodologia docent i els mètodes d'avaluació que s'hagin programat hauran de ser comunicades a l'alumnat mitjançant el Campus Virtual (o altres vies que assegurin que l'alumnat rep la informació) amb l'antelació suficient per a un seguiment adequat de la docència, de la preparació de les proves d'avaluació i de la planificació del seu temps.
- 4. Inclusió, flexibilitat i rigor.** Es vetllarà perquè les adaptacions a la modalitat no presencial no excloguin a estudiants que per falta de recursos tecnològics o per [necessitats específiques](#) tinguin dificultats per al seguiment de la seva formació a distància. Es procurarà oferir, de manera flexible, alternatives en les modalitats de docència i d'avaluació per atendre aquests estudiants, sense detriment del nivell d'exigència en els resultats de l'aprenentatge.
- 5. Manteniment del calendari lectiu previst.** És un objectiu del procés d'adaptació que l'alumnat pugui cursar les assignatures en les quals està matriculat i ser avaluat en les dates previstes al calendari acadèmic, sense patir retards en la finalització del curs acadèmic actual o haver de traslladar les assignatures al proper curs.

D'acord amb el calendari marc del curs 2019-2020, el període d'avaluació continuada i única finalitza el 30 de juny, però, de forma excepcional, s'amplia l'avaluació continuada i única a tot el mes de juliol amb la possibilitat de planificar la reavaluació al setembre, tenint en compte que el mes d'agost és inhàbil.

Cada centre haurà de determinar el procediment d'aprovació i difusió posterior de les modificacions necessàries introduïdes al calendari acadèmic propi. En tot cas, totes aquestes modificacions s'hauran de recollir en l'informe de seguiment del centre i hauran de ser comunicades a la Comissió Acadèmica del Consell de Govern a través de Gestió Acadèmica abans del 30 d'abril.

Aquelles activitats formatives que sigui impossible adaptar a la modalitat no presencial podran programar-se perquè es puguin fer durant els mesos de juliol o setembre, quan

això sigui possible o, en el cas de pràctiques externes de llarga durada, fins i tot durant els mesos d'octubre i novembre. En tot cas, es considerarà que s'han dut a terme en el present curs acadèmic 2019-2020, sense necessitat de nova matrícula.

La prolongació dels calendaris acadèmics queda supeditada a les disposicions reglamentàries o a les instruccions que aprovin al respecte les autoritats competents.

CRITERIS PER A L'ADAPTACIÓ DE LA DOCÈNCIA

- Les adaptacions que, si escau, es facin en els continguts, metodologia docent, recursos bibliogràfics i qualsevol altre apartat del pla docent es reflectiran en una addenda que s'hi afegirà i hauran de garantir que els estudiants adquireixin les competències corresponents. El professorat durà a terme, si escau, les adaptacions corresponents a la seva programació docent i ho comunicarà a l'alumnat com més aviat millor i, en tot cas, abans que acabi el mes d'abril.
- Els òrgans de govern dels centres faran un seguiment de la impartició de la docència en modalitat no presencial per recaptar informació sobre com es desenvolupa.
- La docència pràctica o experimental es podrà adaptar a modalitats no presencials que permetin adquirir resultats d'aprenentatge similars als previstos en la titulació. Són alternatives possibles l'ús de programes de simulació de pràctiques que habitualment s'usen en la docència presencial mitjançant la connexió virtual (amb una VPN) a les aules d'ordinadors on s'allotgen els programes, o programes amb llicència per a pràctiques, que garanteixin que els estudiants se'ls poden instal·lar en els seus ordinadors, etc. En cada cas, cal tenir en compte la idiosincràsia de cada titulació. Totes les modificacions al pla docent han de quedar recollides en el document, que ha de ser aprovat per la direcció del departament i el cap d'estudis o coordinador de màster, i també han d'incloure's en l'informe de seguiment del centre en els processos de qualitat.
- En els casos en què les activitats presencials dutes a terme hagin permès aconseguir un volum raonable de resultats d'aprenentatge que garanteixin una adquisició suficient de competències, es podrà completar l'aprenentatge amb un altre tipus d'activitats (projectes, memòries, programes formatius, etc.) que puguin ser avaluades.
- Si algunes competències específiques de l'assignatura no poguessin adquirir-se de forma completa en aquest curs i tinguessin continuïtat en assignatures de cursos posteriors, es podrà desenvolupar un pla específic de reforç per al proper curs que quedarà consignat en els plans docents de les assignatures afectades.

En els casos excepcionals en què no sigui possible l'adaptació de la docència pràctica a una modalitat no presencial, es reprogramarà l'assignatura perquè pugui ser impartida en el

període en què les autoritats sanitàries permetin de nou la docència presencial, i es podran impartir durant els mesos de juliol o setembre de manera intensiva, si això és possible.

- En aquesta situació sobrevinguda, el professorat ha hagut d'adaptar de manera gradual i d'acord a la interacció viscuda amb els estudiants diverses metodologies docents ubicades en contextos tecnològics, ja sigui de manera síncrona o asíncrona, ja que la virtualització de la docència no pressuposa assimilar presencialitat a sincronia, cosa que fa necessari planificar una sincronia adequada i adaptada al context d'emergència dins de l'horari assignat de docència al grup de matrícula. Per donar suport al professorat, des de la Unitat de Docència del CRAI s'ofereixen materials, recursos i eines per facilitar la tasca docent, com per exemple fitxers, qüestionaris, tasques, fòrums o xats. En aquesta mateixa línia, des dels vicerektorats de Docència i d'Ordenació Acadèmica i Qualitat s'ha elaborat un nou espai web, anomenat [Informació, recomanacions i recursos per a l'activitat docent no presencial](#).

CRITERIS PER A L'ADAPTACIÓ DE L'AVALUACIÓ

- Hem passat d'un escenari de docència presencial a la modalitat de no presencialitat amb totes les dificultats que suposa l'adopció de manera ràpida d'altres formes de gestionar-la. No obstant això, continuem en el paradigma d'avaluació continuada i, per tant, el professorat ha de procurar establir formes d'interaccionar amb els estudiants de manera síncrona o asíncrona per regular el seu aprenentatge, en funció de les característiques de les assignatures. Aquestes activitats hauran de programar-se i comunicar-se a l'alumnat amb antelació. Es procurarà que no es produeixi un solapament o una càrrega excessiva de les tasques assignades als estudiants en les diferents assignatures d'un curs i que hi hagi proporcionalitat entre les activitats que ha de dur a terme l'estudiant i el nombre de crèdits de l'assignatura.
- Atès que a causa de la pandèmia els estudiants poden haver viscut situacions molt diverses, cal flexibilitzar els terminis perquè es puguin acollir a una avaluació única per garantir al màxim que puguin ser avaluats
- Els mètodes i criteris d'avaluació que substitueixin els previstos han de permetre valorar l'adquisició de competències i els resultats de l'aprenentatge de cada matèria.
- Es reflectiran en addendes als plans docents les adaptacions que s'hagin hagut de fer en l'avaluació, com poden ser nous percentatges de valor de l'avaluació continuada i de la prova d'avaluació final, o les diferents alternatives d'avaluació final no presencials. El professorat comunicarà les adaptacions a l'alumnat com més aviat millor i, en tot cas, abans de final d'abril.
- Pel que fa a la reavaluació, es demana el major grau de flexibilitat i no limitar el

requeriment de qualificació mínima per poder presentar-se, ni posar com a condició haver fet l'avaluació prèvia.

- En prevenció que no puguin dur-se a terme activitats d'avaluació presencials, en la mesura del possible cal desenvolupar una avaluació sistemàtica que es pugui fer en línia per no impedir que els estudiants puguin ser avaluats i així obtenir una qualificació final. El fet que la docència s'hagi hagut de fer en formats digitals malgrat que no havia estat planificada en aquesta modalitat, també ens insta a modificar i adequar les formes d'avaluació de manera alternativa i realista.

Amb aquesta finalitat, es tindran en compte les recomanacions per elaborar proves d'avaluació no presencial que facin el grup de treball intersectorial de la CRUE constituït a aquest efecte (secretaries generals, docència, TIC i assumptes estudiantils), i el grup de treball de les comissions d'Accés i Afers Estudiantils (CAAE) i de Programació i Ordenació Acadèmica (CPOA) del CIC. En tot cas, la Universitat vetllarà perquè els recursos tècnics que requereixi la metodologia d'avaluació triada estiguin a l'abast de tot l'alumnat.

- Els estudiants mantenen el seu dret a la revisió de les qualificacions. El professorat, en comunicar les qualificacions, anunciarà la data i hora de la revisió, així com els mecanismes per dur-la a terme.
- Per donar suport al professorat, des de la Unitat de Docència del CRAI s'ofereixen materials, recursos i eines per facilitar l'avaluació, com per exemple qüestionaris, tasques, fòrums o xats. En aquesta mateixa línia, des dels vicerectorats de Docència i d'Ordenació Acadèmica i Qualitat s'ha elaborat un nou espai web, anomenat [Informació, recomanacions i recursos per a l'activitat docent no presencial](#) en el qual hi ha un apartat específic d'avaluació. També s'ha publicat un document de [Recomanacions i recursos per a l'avaluació en línia](#), d'acord amb l'acordat en els grups de treball de la CRUE i de les CAAE-CPOA del CIC. Aquest últim ha estudiat i proposat mesures d'avaluació possibles en un escenari de no presencialitat i està posant a disposició de tot el sistema universitari català diferents recursos virtuals, sempre considerant l'adequació del contingut de les proves a la situació de confinament dels estudiants.

ASSIGNATURES SINGULARS

Les activitats pràctiques que s'han hagut d'ajornar per l'estat d'alarma es podran fer durant els mesos de setembre, octubre i novembre, dins l'actual convocatòria, sense necessitat de nova matrícula i amb mesures de flexibilitat per a la continuació dels estudis en el curs següent.

Críteris de defensa i avaluació del treball final de grau (TFG) i del treball final de màster (TFM)

- La defensa dels TFG i TFM es podrà adaptar a una modalitat en línia, i en tot cas es garantirà

la identificació de l'estudiant i la publicitat. Es procurarà que es pugui fer en les dates previstes al calendari, tret que no sigui possible. En aquest cas, es reprogramaran les dates de defensa i avaluació. Cal, per tant, considerar l'ampliació del període d'avaluació, si escau, als mesos de setembre, octubre i novembre.

- Els consells d'estudis o les comissions de treballs finals de grau podran adoptar la decisió de substituir la defensa pública per la presentació de memòries escrites quan hi hagi dificultats tècniques per a la composició a distància de les comissions d'avaluació, tret que existeixi normativa estatal reguladora del títol que ho impedeixi.
- Els tutors de TFG i TFM han de vetllar especialment per mantenir un seguiment adequat del treball de l'estudiant mitjançant la programació de sessions de tutorització amb mecanismes de comunicació que l'estudiant tingui a l'abast.
- Els TFG i TFM experimentals o que requereixin pràctiques o treballs de camp es tractaran segons els criteris establerts per a la realització de pràctiques externes curriculars.
- En cas que les presentacions de TFG i TFM estiguin condicionades a la realització d'activitats pràctiques o de pràctiques externes i aquestes s'hagin hagut de retardar per la impossibilitat d'adaptar-les a la modalitat no presencial durant les dates previstes, es permetrà que l'estudiant pugui presentar i defensar el TFG o TFM malgrat no s'hagi completat i superat el període de pràctiques curriculars. El trasllat a l'expedient de l'estudiant de la qualificació obtinguda en el TFG o TFM quedarà condicionat a la superació efectiva de les pràctiques. També podran articular-se altres activitats d'avaluació per la superació d'aquestes pràctiques en el sentit del que es recull en els apartats de docència i avaluació d'aquest document.

Criteris per a la realització i avaluació de les pràctiques externes curriculars

- Per norma general, el requisit per avaluar les pràctiques externes serà haver assolit un percentatge mínim del 50 % de les hores establertes.
- En aquest procés d'avaluació, i per tal de poder assolir el percentatge mínim d'hores requerit, es permet el reconeixement de les competències i els aprenentatges adquirits en el marc de l'experiència professional i de voluntariat, així com en les pràctiques acadèmiques extracurriculars, especialment en els estudiants d'últim curs. El responsable acadèmic del projecte formatiu, d'acord amb la coordinació de les pràctiques de cada ensenyament/centre, analitzarà cada cas de forma individualitzada i resoldrà el reconeixement i, si escau, en deixarà constància a l'informe del tutor.
- La coordinació de pràctiques establirà aquelles modificacions en l'avaluació de les pràctiques acadèmiques externes que han de permetre complementar el temps de pràctiques no realitzat. El procés per validar i fer públiques aquestes modificacions en el pla docent serà el mateix que se segueixi en la resta d'assignatures.

- A més, en el cas de les pràctiques obligatòries en titulacions que donen accés a professions regulades, caldrà atènyer-se al que pugui establir a aquest efecte el Govern de l'Estat, així com als plantejaments consensuats per les conferències de degans dels àmbits corresponents.
- L'avaluació de les pràctiques es farà en convocatòria oberta i individualitzada de manera que es podrà portar a terme tan bon punt es compleixin els requisits mínims per fer-ho, amb la data màxima de 30 de novembre de 2020 de tancament del període d'avaluació.
- Les modificacions que s'hagin produït en el projecte formatiu (dates, modalitat no presencial, reprogramació de tasques, etc.) s'hauran de reflectir en l'informe del tutor d'empresa i en l'informe del tutor acadèmic.

ASPECTES ECONÒMICS DE MATRÍCULA

Atesa la vigència de la [resolució](#) per la qual es deixa sense efecte l'article de la normativa que fa referència a la suspensió temporal per falta de pagament i a la no generació de recàrrecs quan es reactiven els rebuts, ratificada per la Comissió Econòmica de Consell Social, i tenint present la [resolució](#) per la qual se suspèn la docència presencial al segon semestre i també el [comunicat](#) on explícitament es diu «En aquest marc d'excepcionalitat, també estem treballant per donar resposta a les diferents circumstàncies econòmiques dels estudiants i estem insistint a les autoritats competents perquè adoptin mesures excepcionals en el decret de preus de la Generalitat i en les condicions de la beca general del Ministeri».

D'acord amb el que s'ha exposat, i després d'una anàlisi acurada de la situació en què l'esforç per mantenir la docència no presencial activa és pràcticament total, s'acorda:

1. Mantenir la vigència de la [normativa econòmica de matrícula](#) pel que fa als articles 34, 35 i 36, referents a modificacions i anul·lacions de matrícula, però modificant el període màxim de sol·licituds de segon semestre, recollit als articles 34.7 i 35.7, que passa del 6 de març de 2020 al **15 de maig de 2020**.

En aquest sentit, i tenint present l'article 34.3 («No obstant l'establert en l'apartat anterior, **si les causes de la modificació no són imputables a l'estudiant, o són conseqüència d'una malaltia greu de l'estudiant degudament acreditada**, es pot retornar la quantitat abonada pels crèdits que s'hagin anul·lat o modificat»), es recomana valorar i estudiar acuradament, sempre amb el protocol que recull la normativa, aquells factors de tipus acadèmic que podrien justificar modificacions o anul·lacions de matrícula per impossibilitat material de realització d'activitats, sempre de manera excepcional. Així mateix, també es recomana valorar aquells casos relacionats amb temes de salut que també poguessin justificar aquestes peticions, ja que aquestes són circumstàncies especialment vigents en els moments en què ens trobem.

2. En els casos dels alumnes que hagin hagut de marxar de Barcelona a causa de la crisi sanitària, es recomana als centres que prioritzin opcions d'avaluació a distància abans que opcions

d'anul·lació de matrícula, ni que sigui a títol individual, a l'espera també de l'evolució de l'escenari global pel que fa a aquesta qüestió.

3. En aquest context, cal recordar i destacar la vigència tant de la convocatòria bkUB, amb termini de sol·licitud ampliat d'acord amb la [resolució del rector de 16 de març](#), com de la convocatòria [ConnectaUB](#), amb l'objectiu doble de poder donar resposta a problemes de pagament de matrícula, la primera, i a problemes d'accés a mitjans tecnològics, la segona.